

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/11/2015
Identifikačné číslo spisu:	8114010015
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Libor Duľa
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8114010015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Libora Duľu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci obvineného F. P. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. d/ Tr. zák., na neverejnom zasadnutí 24. februára 2015 v Bratislave o dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. apríla 2014, sp. zn. 7 To 6/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie Generálneho prokurátora Slovenskej republiky sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7To 6/2014, z 15.04.2014 bolo podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuté odvolanie okresného prokurátora v Prešove podané proti rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 4T 1/2014, z 25. februára 2014.

Týmto rozsudkom bol obžalovaný F.P. uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 odsek 2 písmeno d) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

25. mája 2013 v čase o 17.50 h. v katastrálnom území obce K., okr. S., v časti lesa zv. „Hlože“ nad rómskou osadou z pozemku patriaceho do lesného pôdneho fondu s parcelným číslom KN 283 zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, bez povolenia na zber drevnej hmoty ručnou pílkou, ktorú si za týmto účelom priniesol, zrezal strom druhu Smrekovec opadavý o priemere 14 cm v dĺžke 7 metrov a o objeme 0,10 m³ drevnej hmoty, a tento ťahal domov, pričom bol prichytený hliadkou Policajného zboru, čím takto Lesnej spoločnosti Urbariát Hlože so sídlom v obci Svinia spôsobil škodu v sume 10,- €.

Za to mu okresný súd podľa § 212 odsek 1, odsek 2 Trestného zákona (správne podľa § 212 odsek 2 Trestného zákona), za použitie § 54 Trestného zákona a bez vyhodnotenia pomeru poľahčujúcich a pritŕažujúcich okolností uložil trest povinnej práce vo výmere 300 (tristo) hodín.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal okresný prokurátor odvolanie do výroku o treste v neprospech obžalovaného F.P.. Podané odvolanie odôvodnil tým, že obžalovaný spáchal stíhaný skutok v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia za iný úmyselný trestný čin, preto bolo potrebné aplikovať

ustanovenie § 49 odsek 2 Trestného zákona a uložiť obvinenému nepodmienečný trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Krajský súd v Prešove sa s odvolacími námietkami okresného prokurátora nestotožnil a jeho odvolanie podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie Generálny prokurátor Slovenskej republiky.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia dovolanie možno podať ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) generálny prokurátor dôvodí:

„Z hľadiska posúdenia zákonnosti rozhodnutia krajského súdu a pred ním aj súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o výrok o treste, je potrebné poukázať na skutočnosť, že nesporným je zistenie, podľa ktorého bol obžalovaný, v tom čase mladistvý F.P., rozsudkom Okresného súdu Prešov, č. k. 41 T 16/2012-79, z 30. marca 2012 uznaný za vinného zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 odsek 1 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, ktorého výkon bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 2 rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 30. marca 2012 a skúšobná doba uplynula 30. marca 2014. Teraz posudzovaného skutku sa obvinený F.P. dopustil 25. mája 2013, teda viac ako po roku od predchádzajúceho odsúdenia, pričom opätovne ide o úmyselný trestný čin.

Súdy oboch stupňov si boli vedomé toho, že obvinený sa ďalšej úmyselnej trestnej činnosti dopustil v skúšobnej dobe predchádzajúceho odsúdenia.

Ustanovenie § 49 odsek 2 Trestného zákona pritom vylučuje použitie odseku 1 v prípade, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, alebo v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Týmto ustanovením sa zmenila predchádzajúca právna úprava v tom smere, že súdy nemôžu ukladať tzv. "podmienku na podmienku". Spáchanie úmyselného trestného činu v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia je potom takou skutočnosťou, ktorá nasvedčuje tomu, že podmiennečný odklad výkonu trestu odňatia slobody v danom prípade nespĺňa svoj účel a preto opätovné povolenie podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody sa javí zbytočným a neúčelným.

Pokiaľ teda zákonodarcu vylúčil ukladanie "podmienky na podmienku" vyvstáva otázka, či možno v takýchto prípadoch uložiť iný druh trestu ako trest odňatia slobody, a či v takom prípade nejde v podstate o obchádzanie obligatórneho postupu uvedeného v ustanovení § 49 odsek 2 Trestného zákona.

Vychádzajúc z hodnotenia jednotlivých druhov trestov uvedených

V ustanovení § 32 Trestného zákona je treba uviesť, že ich zákonné vymedzenie predstavuje určitý systém, v ktorom sú tresty hierarchicky usporiadané. Hierarchické usporiadanie trestov má význam najmä z hľadiska odstupňovania ich citelnosti a závažnosti ako aj z hľadiska záujmov, ktoré jednotlivé tresty postihujú. Ako vyplýva z ustanovenia § 32 Trestného zákona, prvým je trest odňatia slobody, ktorý je jediným univerzálnym a najprísnejším druhom trestu, čo je vyjadrené aj úpravou trestných sadzieb v osobitnej časti Trestného zákona, kde sú pri jednotlivých trestných činoch uvedené iba trestné sadzby trestu odňatia slobody. Uvedený trest predstavuje súčasne najcitelnejší zásah do základných práv a slobôd odsúdeného.

Napokon je potrebné poukázať aj na ustanovenie § 34 odsek 1 Trestného zákona, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Je teda nepochybné, že obvineného neodradila od páchania ďalšej úmyselnej trestnej činnosti ani konkrétna hrozba výkonu trestu odňatia slobody, ktorej sa dopustil ani nie po roku od právoplatnosti prvého odsudzujúceho rozsudku. Za týchto podmienok nemali súdy žiadne relevantné argumenty, na základe ktorých by mohli dospieť k záveru, že na ochranu spoločnosti, prevýchovu odsúdeného a odradenie iných páchatel'ov od páchania trestnej činnosti postačí trest povinnej práce, keď tieto zákonné požiadavky nespĺnila ani hrozba prísnejšieho výkonu trestu odňatia slobody.“

Dovolateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na nové konanie s právnym názorom, zodpovedajúcim dovolaniu.

Obvinený vo svojom vyjadrení navrhuje dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/ alebo d/ až f) Tr. por.) Zároveň však zistil, že zrejme nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (v tomto prípade ods. 1 Tr. por.).

Námietka uplatnená generálnym prokurátorom smeruje (obsahovo) ku primeranosti trestu (ktorej kritériá sú uvedené najmä v § 34 ods. 1 až 5 Tr. zák.), nie ku chybe zohľadniteľnej v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Nejde teda pri možnom splnení tohto dôvodu dovolania ani o zákonné podmienky na uloženie určitého druhu trestu, v tomto prípade trestu povinnej práce, ktorého podmienky sú však, bez ohľadu na túto okolnosť, v zmysle § 54 Tr. zák. splnené (prečin s hornou hranicou trestu odňatia slobody neprevyšujúcou päť rokov).

Ustanovenie § 49 Trestného zákona znie:

(1) Súd môže podmienčne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak
a) vzhľadom na osobu páchatel'a, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu, má dôvodne za to, že na zabezpečenie ochrany spoločnosti a nápravu páchatel'a výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný, alebo
b) prijme záruku za nápravu páchatel'a a ak vzhľadom na výchovný vplyv toho, kto záruku ponúkol, má za to, že výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak súd odsudzuje páchatel'a za úmyselný trestný čin spáchaný v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia alebo v skúšobnej dobe podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Ustanovenie § 49 ods. 2 Tr. zák. nie je možné chápať ako príkaz na uloženie trestu odňatia slobody bez podmienenečného odkladu jeho výkonu namiesto uloženia iného prípustného druhu trestu, alebo popri inom prípustnom druhu trestu; to neplatí, ak je splnená premisa ustanovenia § 34 ods. 6 Tr. zák. (horná hranica sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti prevyšujúca päť rokov); je však vždy nutné zohľadniť ustanovenia o nezlučiteľnosti trestov (§ 34 ods. 7, § 56 ods. 2 Tr. zák.). Ak nastanú okolnosti uvedené v § 49 ods. 2 Tr. zák., súd môže uložiť trest povinnej práce, ak sú zároveň splnené podmienky uvedené v § 54 Tr. zák., a ak je taký trest primeraný. V takom prípade však súd neuloží trest odňatia slobody (§ 34 ods. 7 písm. b/ Tr. zák.).

K tomu je potrebné opätovne uviesť, že v dovolacom konaní sa primeranosť uloženého trestu neskúma.

Výklad ustanovenia § 54 ods. 2 Tr. zák. ako prikazujúceho, uložiť „nepodmienený“ trest odňatia slobody by odporoval v nálezoč Ústavného súdu Slovenskej republiky často zdôrazňovanému princípu

ústavnokonformnej interpretácie zákona (najmä jeho represívnych ustanovení) v tom zmysle, že sa použije výkladová verzia výhodnejšia pre dotknutú osobu, v tomto prípade páchatel'a (obvineného), a že nedostatok prísnosti zákona možno odstrániť len jeho zmenou.

Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Poučenie:

Proti tomu rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.